

5.2 ДӘРІС

ҚОНАҚ ҮЙ БИЗНЕСІНДЕГІ БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕП

Қонақ үй қызметтерін есепке алу қонақ үйдің кіріс пен шығындарын дұрыс тіркеу және әртүрлі қызмет түрлерінің қаржылық нәтижелерін бақылауға бағытталған. Қонақ үй бизнесінде әртүрлі қызмет түрлері (тұру, тамақтану, қосымша қызметтер) болғандықтан, әрбір қызметті бөлек есепке алу маңызды. Бұл қызметтерді есепке алу келесі негізгі қадамдарды қамтиды:

1. Тұру қызметтерін есепке алу

Тұру қызметтері — қонақ үйдің негізгі қызметі. Бұл қызметтен түсетін табыс бөлмелерді жалға беруден немесе күнделікті тұру ақысынан алынады. Әрбір қонақтың қоныстанған уақыты, төлем сомасы және төлем әдісі нақты есепке алынуы керек.

Мысал: Қонақ үй бір бөлмені тәулігіне 20,000 теңгеге жалға берді делік.

Есеп жазбасы:

Дт 1210 "Сатып алушылармен есеп айырысу" / Кт 6010 "Қызмет сатудан түскен табыс" – 20,000 теңге.

2. Тамақтану қызметтерін есепке алу

Тамақтану қызметтері қонақ үйдің қосымша табыс көзі болып табылады. Тамақтану қызметтері қонақтарға арналған асхана, мейрамхана немесе буфеттерде көрсетілуі мүмкін. Әрбір сатылған тағамның бағасы, клиент саны, сатылған мәзірлердің құны бойынша тіркеледі.

Мысал: Қонақ 5,000 теңгеге түскі асқа тапсырыс берді делік.

Есеп жазбасы:

Дт 1210 "Сатып алушылармен есеп айырысу" / Кт 6010 "Қызмет сатудан түскен табыс" – 5,000 теңге.

3. Қосымша қызметтерді есепке алу

Қонақ үй қонақтарға қосымша қызметтер ұсына алады, мысалы, кір жуу, автокөлік жалға алу, тренажер залын қолдану және т.б. Бұл қызметтерден түсетін табыс та жеке есепке алынады.

Мысал: Қонақ тренажер залын 3,000 теңгеге қолданды.

Есеп жазбасы:

Дт 1210 "Сатып алушылармен есеп айырысу" / Кт 6010 "Қызмет сатудан түскен табыс" – 3,000 теңге.

4. Қызмет көрсету шығындарын есепке алу

Қонақ үй қызметтері көрсетілгенде шығындар да туындайды. Бұл шығындар қонақ үй бөлмелерін ұстауға, тазалықты сақтауға, қонақтарға қызмет көрсетуге кететін шығындарды қамтиды. Шығындар әрбір қызмет түріне байланысты бөлек есепке алынады.

Мысал: Қонақ үй бөлмелерінің тазалығы мен қызмет көрсетуге айына 150,000 теңге жұмсалды делік.

Есеп жазбасы:

Дт 8010 "Өндірістік шығындар" / Кт 1030 "Есеп айырысу шотындағы ақша" – 150,000 теңге.

5. Қаржылық нәтижелерді анықтау

Барлық қызмет түрлері бойынша кірістер мен шығындарды есептеп, қаржылық нәтиже анықталады. Бұл нәтиже таза пайда немесе зиян ретінде көрсетіледі. Пайда жалпы кіріс пен шығындарды салыстыру арқылы есептеледі.

Мысал: Егер жалпы кіріс 500,000 теңге болса, ал жалпы шығындар 300,000 теңге болса:

Таза пайда = 500,000 - 300,000 = 200,000 теңге.

Қонақ үй қызметтерін есепке алу әрбір қызмет түрін бөлек бақылау арқылы жүзеге асады. Тұру, тамақтану және қосымша қызметтерден түскен табыстар мен шығындарды

дұрыс есепке алу қонақ үйдің қаржылық жағдайын жақсартуға және пайданы арттыруға мүмкіндік береді.

Қонақ үй қызметтерінің өзіндік құнын есептеу және табыстар мен шығындар есебін жүргізу қонақ үй кәсіпорындарының қаржылық нәтижелерін дұрыс бағалау үшін маңызды. Қонақ үй қызметтері түрлі шығындармен байланысты, және әрбір шығын түрін нақты есепке алу арқылы қызметтердің өзіндік құнын анықтауға болады. Бұл өз кезегінде таза табысты дұрыс есептеуге мүмкіндік береді.

Қонақ үй қызметтерінің өзіндік құнын есептеу

Қонақ үй қызметтерінің өзіндік құнына бірнеше шығын элементтері кіреді. Оларды әрбір қызмет түрі бойынша бөлек қарастыруға болады:

1 Тұру шығындары

Тұру шығындары — бұл бөлмелерді жалға беру кезінде қонақ үй бөлмелерін күтіп-ұстау, тазалау және техникалық қызмет көрсету шығындары.

- Жабдықтарды күтіп-ұстау шығындары: бөлмелердегі жиһазды, төсек орындарын, сантехниканы күтіп-ұстау.

- Тазалық және жуу шығындары: төсек орын жабдықтарын, сүлгілерді жуу, бөлмені тазалау.

- Коммуналдық қызметтер: су, жарық, жылыту және желдету.

Мысал: Егер бір бөлмеге айына 30,000 теңге тұру шығыны жұмсалса, онда бір айда 10 бөлмеге жұмсалатын жалпы шығын 300,000 теңгені құрайды.

2 Тамақтану шығындары

Тамақтану шығындары қонақ үй асханасында немесе мейрамханада дайындалатын тағамдар мен сусындарға байланысты шығындар. Бұл шығындар келесідей топтарға бөлінеді:

- Азық-түлік шығындары: тағамдарды әзірлеу үшін сатып алынған өнімдер.

- Еңбекақы шығындары: асхана қызметкерлерінің жалақысы.

- Коммуналдық шығындар: асхана жабдықтарын пайдалануға кететін су, электр энергиясы.

Мысал: Асханаға айына 100,000 теңге азық-түлік және 50,000 теңге еңбекақы шығындары жұмсалды делік. Жалпы шығын — 150,000 теңге.

3 Қосымша қызметтер шығындары

Қосымша қызметтер қонақ үйдің қосымша табыс көзі болып табылады. Бұл қызметтердің шығындары төмендегілерді қамтиды:

- Кір жуу шығындары: кір жуу қызметіне байланысты материалдар мен еңбек шығындары.

- Спорттық жабдықтар: тренажер залының жабдықтарын ұстау, техникалық қызмет көрсету.

- Трансфер қызметтері: қонақтарды әуежайға немесе вокзалға жеткізу шығындары.

Мысал: Тренажер залын ұстауға 20,000 теңге, ал кір жуу қызметіне 10,000 теңге жұмсалды. Жалпы қосымша қызметтер шығындары — 30,000 теңге.

Қонақ үй қызметтерінің өзіндік құнын есептеу, табыстар мен шығындарды нақты шоттарда тіркеу қонақ үйдің қаржылық нәтижелерін бақылауға мүмкіндік береді. Бұл есеп кәсіпорынның рентабельділігін анықтап, тиімділікті арттыру үшін қажетті шешімдер қабылдауға көмектеседі.